

Posudek konzultanta

na rigorózní práci Kateřiny Škábové „Uplatňování zásad ochrany životního prostředí ve vybraných zákonech ČR“

Posuzovaná rigorózní práce představuje o celkovém rozsahu 130 stran je rozdělena do šesti základních částí, včetně úvodu a závěru. Autorka se v něm zabývá zvolenou tematikou z obecného pohledu na právní principy vůbec (část 2) a na principy ochrany životního prostředí (část 3), s následným rozbohem konkrétních principů ochrany životního prostředí (část 4), a to nejen z hlediska jejich vyjádření v českém právu, ale též z hlediska jejich vyjádření na mezinárodní a komunitární úrovni. V těchto částech práce navázala na svoji předchozí úspěšně obhájenou diplomovou práci. Zcela nový text pak od strany 44 představuje část 5, v níž autorka rozebírá uplatňování principů ochrany životního prostředí ve vybraných právních předpisech ČR, a to ve stavebním zákoně, v zákoně o odpadech a v zákoně o ochraně přírody a krajiny a zcela původní jsou i závěry v části 6 práce. Jde o dílo, které souhrnně zachycuje základní poznatky o právních principech a jejich významu, se zaměřením na zásady uplatňované v ochraně životního prostředí, s hodnocením jejich charakteru a významu a s jejich promítnutím do vybraných právních předpisů ČR.

V prvních čtyřech částech práce, v nichž autorka zachycuje širší problematiku principů ochrany životního prostředí, jde v tomto pojetí o původní a v oboru práva životního prostředí až dosud o ojedinělé dílo. Autorce se podařilo zachytit podstatu a význam principů v právu vůbec, ale především principy uplatňované v souvislosti s ochranou životního prostředí. Jejich třídění zvolila z hlediska toho, zda se jedná o princip právní nebo jiný, přičemž do základního principu včlenila principy s ním blízké, nebo úzce s ním související. Zvláště je zde třeba hodnotit šíři přístupu ke zpracování tématu, v němž se neomezuje jen na principy ochrany životního prostředí uplatňované v českém právu. K tomuto obecnějšímu celku práce a zároveň k jejímu závěru mám v podstatě jedinou poznámku, k níž mě vedla úvaha uvedená na str. 34, kde autorka označuje princip předběžné opatrnosti za zásadu kontraverzní. Ukazuje se totiž, že některé zásady ochrany mohou vedle sebe působit protichůdně, aniž by tomuto aspektu byla v práci věnována pozornost. Z tohoto hlediska by bylo zajímavé zaujmout stanovisko zejména uplatňování zásady trvale udržitelného rozvoje a principu ochrany ŽP jako nejvyšší hodnoty a principu předběžné opatrnosti. Rovněž tak je třeba ocenit práci s literárními prameny, včetně jejich důsledné citace a stylistickou schopnost diplomantky.

Uplatňování autorkou nikoli náhodně zvolených principů ve vybraných zákonech ČR je v 5. části práce prvním pokusem analyzovat tyto předpisy z hlediska uplatňování určitých, patrně v nich zjevných zásad. Již ze samotného výběru zásad vyplývá, že některé zásady jsou uplatňovány ve všech předpisech (např. princip prevence, informovanosti a účast veřejnosti), zatímco jiné (např. princip odpovědnosti původce) se uplatňují jen některých předpisech. V práci však není zmíněno, co je příčinou tohoto diferencovaného uplatňování. Jinak je třeba ocenit způsob, jakým autorka provádí místy až detailní analýzu zvolených právních předpisů, s vlastním hodnocením, kterému však podle mého názoru schází poněkud větší kritičnost a snad i větší nadhled, především v závěru práce. Kritičnost nebo aspoň bližší vysvětlení by zasluhovalo zejména konstatování, že k opožděným stanoviskům dotčených orgánů je povinnost nepřihlížet. Jinak zde postrádám zmínku o tom, pod který z principů ochrany lze zařadit udělování výjimek ze zákazů, zejména pokud jde o výjimky zmíněné v § 43 a 56 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Jestliže cílem práce byla snaha autorky poskytnout základní přehled o zásadách ochrany životního prostředí a následně demonstrovat jejich praktické uplatňování ve vybraných právních předpisech ČR, pak je nutno konstatovat, že posuzovanou prací byl tento cíl splněn. Nesporným kladem práce je skutečnost, že se v ní autorce podařilo zachytit a výstižně a srozumitelně vyjádřit vše podstatné, co již bylo o principech ochrany životního prostředí uvedeno v české odborné literatuře, ale i mnohé zcela nové postřehy a myšlenky, k nimž dospěla analýzou právní úpravy. K tomu přispěla její velmi dobrá znalost právní problematiky jak na úrovni právních předpisů, tak i literatury a schopnost s těmito prameny důsledně pracovat přímo v textu práce.

Text práce je pak systematicky uspořádán od obecného ke konkrétnímu a tak, že jednotlivé části na sebe vzájemně navazují. Písemný projev autorky má velmi dobrou úroveň a prokazuje její schopnost srozumitelně a samostatně formulovat. Po obsahové stránce nemá pak práce slabín, na které by bylo třeba, kromě již uvedených poznámek, v této souvislosti zvlášť upozorňovat.

Celkově považuji práci za zdařilé dílo, které svým na zpracování náročným tématem i způsobem zpracování prokazuje, že autorka má hlubší znalosti zvolené tematiky, že se v ní

dokáže orientovat, soustřeďovat získané poznatky a přinášet i nové myšlenky.. Z těchto důvodů **práci hodnotím jako odpovídající práci rigorózní** a doporučuji její obhajobu.

Při obhajobě očekávám, že se rigorózníka zaměří i na následující otázky:

- 1) Co je příčinou, že některé zásady se uplatňují jen v určitých právních předpisech.
- 2) V čem nový stavební zákon rozšířil možnost uplatňování principu informovanosti veřejnosti.

V Praze dne 26.11.2008

Doc./UDr Jaroslav Drobník, CSc.
konsultant